

Regeringen sigter efter direkte at stabilisere priser og avancer, men skal en sådan stabilisering lykkes, er det uomgængeligt, at også løndannelsen både på det private arbejdsmarked og for de offentligt ansatte indpasses under de krav, stabiliseringspolitikken rejser. Regeringen har på mødet den 22. september fremhævet dette over for arbejdsmarkedets parter.

Det kan ikke bestrides, at den form, hvorunder indkomstdannelsen foregår, har bidraget til at give Danmark en stærkere stigning i pengeindkomster, omkostningsniveau og priser gennem 1960'erne end i de fleste af de lande, vi konkurrerer med. Det har skabt en ond cirkel med tiltagende forventninger om fortsatte prisstigninger, med et stadig stærkere pres for at investere og forbruge og samtidig en aftagende lyst til at spare. Denne udvikling har skadet betalingsbalancen udadtil, og samtidig har den indadtil været socialt uheldig. Det er ikke de jævne lønmodtagere, der har fordelene af et kapløb mellem stigende priser og lønninger. Det er derfor en rigtig politik ikke blot fra et økonomisk, men også fra et socialt synspunkt at bringe dette kapløb til ophør. Først og sidst er det en betingelse for, at vi kan bevare det grundlæggende sociale gode, som den fulde beskæftigelse er udtryk for.

I denne forbindelse må man også medtage i sin bedømmelse, at efterspørgselspresset på visse områder har givet anledning til lønglidning i et større omfang, end prisniveauet på de pågældende områder har kunnet bære. De herved indtrufne nye prisstigninger har medvirket til udløsningen af pristalsportioner, som har givet de omhandlede lønmodtagergrupper pristalsdækning oven i lønglidningen — medens andre lønmodtagere kun har fået pristalsdækningen. Dyrtidsreguleringen har således, når den ses i kombination med lønglidningen, en selvstændig uheldig indflydelse på omkostningsudviklingen.

Det er blandt andet på denne baggrund, regeringen har meddelt arbejdsmarkedets parter, at der efter regeringens bestemte opfattelse er behov for, at den automatiske dyrtidsregulering afløses af mere hensigtsmæssige ordninger til sikring af udsatte lønmodtagergrupperes realløn.

Dyrtidsreguleringen kan medføre omkostningsstigninger, der er 4-5 gange så høje som den værdi, de pågældende dyrtidsportioner reelt har for lønmodtagerne. Dette er et irrationelt element i den samfundsøkonomiske reguleringsmekanisme. Der ligger i dette ikke nogen form for angreb på udsatte lønmodtageres realløn, såfremt dyrtidsreguleringen afløses af andre ordninger, der sikrer disse udsatte grupperes realløn på en måde, hvorved de uheldige virkninger undgås.

Dette synspunkt har gyldighed både for det private og det offentlige arbejdsmarked. Det fører også til, at regeringen naturligt vil tage op til overvejelse at ophæve automatiske pristalsklausuler på en række områder inden for det offentlige virkefelt.

I dagsordenen fra den 15. maj siges det endvidere, at folketinget opfordrer regeringen til „at tilskynde arbejdsmarkedets hovedorganisationer til at indgå ny aftale om samarbejdet på de enkelte virksomheder“.

Regeringen har med tilfredshed bemærket, at en sådan aftale nu er sikret mellem hovedorganisationerne. Det er regeringens håb og forventning, at arbejdsmarkedet også vil kunne nå til enighed om nye overenskomster inden for de nævnte samfundsøkonomiske rammer. Regeringen vil for sit vedkommende være indstillet på at yde bidrag til, at en sådan løsning kan opnås på en socialt afbalanceret måde ved gennemførelse af lovgivningsmæssige foranstaltninger.

Af hensyn til forberedelsen af en sådan lovgivning lægger regeringen afgørende vægt på,